

DZIENNIK NARODOWY

wychodzi o godzinie 8-ej rano z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

Adres Redakcji: Piotrków, Bykowska 71 I piętro.

Adres Administracji: Piotrków, Bykowska 71.

Redakcja otwarta od godziny 12-iej do 1-iej w południe w dni powszednie i w niedziele.

Rękopisy Redakcja nie zwraca.

Administracja otwarta od godziny 8 do 12 rano i od 3 do 7 popołudniu.

Cena poszczególnego numeru w Piotrkowie 10 hal.; na prowincji i zagranicą 12 hal. = 10 centów.

Prenumerata miesięczna w Piotrkowie 2 kor. 50 halerzy, na prowincji i zagranicą 3 kor. 50 hal.

Ceny ogłoszeń za wiersz: Nadesłane kor. 1 halerzy 50. Dział informacyjny 40 hal., za każdy następny 30 hal. Układ tabelaryczny lub skomplikowany 60 halerzy, za każdy następny 50 hal.

Nekrologja 50 halerzy.

TEATR POLSKI HENRYKA CZARNECKIEGO.

Dziś w czwartek, dnia 8 marca BENEFIS
Jana Lasockiego kapelmistrza

„Dziewczyna z fijołkami“

Pierwszy raz!

melodyjna operetka w 4 aktach

NOWE TANCE układu F. BAŃKOWSKIEGO.

Początek przedstawienia punktualnie o godz. 7 m. 45. Koniec przed g. 11-ą.

Bilety wcześniej nabywać można w cukierni W-go Szymańskiego, a w dniu przedstawienia od godz. 7-iej w kasie teatru.

Teatr „VICTORIA“

Od wtorku 6-go do piątku 9-go marca 1917 r.

Występ światowej sławy tancerki i artystki kinematograficznej

RÓŻY SAGHETTO

w najnowszym, detektywnym 3-aktowym dramacie p. t.

HRABINA-PANTERA

granym przez ulubionych artystów kopenhaskich.

Część IV, V i VI. Co nadto, to niezdrowo!

Część VII, VIII, IX i X.

PUSTELNIK Z ST. GEORGE

Farsa w 3 akt. W głównej roli Paweł Heidemann.

Dramat w 4 akt. W głównej roli Fryderyk Zeinik.

Prace Rady Stanu

(Od naszego korespondenta)

Warszawa, 6 marca

O działalności Rady Stanu zaledwie szczupłe dochodzą do opinii publicznej wiadomości; komunikaty, zamieszczane w piśmie, są suche i jeszcze podlegają obcinaniu przez cenzurę, a przyrzeczenie zachowania dyskrecji uniemożliwia członkom Rady zdawanie sprawy z jej czynności nawet w ścisłych gronach partyjnych. To też tem skwapliwiej należy notować każdą wiarogodną informację, bacząc jedynie, by nie naruszyć poufności niektórych spraw. W ostatnich dniach, kierując się powyższymi zasadami, zdołaliśmy zebrać następujące wiadomości o działalności Rady.

Najpierwszą czynnością Rady było ułożenie dla siebie regulaminu, możliwie rozszerzającego zakres kompetencji. Udało się w nim wprowadzić dwie podstawowe instytucje: 1) Departamenty tworzące zaczątek przedstawicielstwa Rady Stanu, oraz 2) Komisaryaty prowincjonalne, mające pełnić funkcje przedstawicielstwa Rady Stanu—tego pierwszego rządu polskiego—w całym kraju. Dwie te zasadnicze zdobycze przygotowują grunt do objęcia władzy wykonawczej przez nasze społeczeństwo.

Przy Departamentach tworzą się Rady departamentowe, jako ciała doradcze, kolektywne przy Dyrektorach. Powstały już Rady takie przy Departamentach: spraw wewnętrznych, spraw gospodarczych, sprawiedliwości i skarbu. W skład ich wchodzi zarówno członkowie Rady Stanu, jak i osoby z poza niej.

Z prac poszczególnych departamentów zauważyć należy:

1) *Departament Spraw Wewnętrznych* opracował ustawę dla Rad Gminnych—podstawowej komórki administracyjnej, która dotychczas nie istniała, przez co samorząd gminny ciągle kulał. Ze względu na małe przygotowanie wójtów i innych urzędników gminnych—Rady Gminne, do których wejść żywiły bardziej wyrobione—właściciele ziemscy, nauczyciele ludowi, księża, lekarze, aptekarze, czy inni inteligenci, osiadli na wsi—mają mieć szeroką kompetencję. Opracowywana jest obecnie ustawa dla miast i miasteczek, ujednostajniająca samorządy na terenie obydwóch okupacji. Zanim zostanie ona wprowadzona w życie, podjęto starania w celu zaprowadzenia we wszystkich miastach języka polskiego jako urzędowego i stopniowego usuwania burmistrzów, ławników i urzędników niemieców, nie władających polskim językiem z miast takich, jak Łódź, Zgierz, Płock, Kalisz, Zduńska Wola i t. d. W tym celu wyjechała specjalna deputacja do Łodzi, o czem donoszono w piśmie. Wreszcie podjęto starania w celu zniesienia linii demarkacyjnej między okupacjami. Nie należy jednak liczyć na rychłe spełnienie tego postulatu, co najwyżej mogą być usunięte przeszkody w ruchu osobowym; już zrobiono ustępstwa dla pewnych kategorii osób (członkowie i funkcjonariusze Rady Stanu, studenci), oraz dla pogranicznych miejscowości (Zagłębie).

2) *Departament Sprawiedliwości* wykończył projekt organizacji objęcia sądownictwa przez Radę Stanu; w sprawie tej

obecnie toczony są pertraktacje z władzami okupacyjnymi.

3) *Departament gospodarstwa społecznego* podzielił się na 5 komisji: rolną, przemysłową, handlową, finansową i ogólną. Do pracy w nim zaproszono kilkudziesięciu ludzi z poza Rady Stanu. Główną dotychczas czynnością departamentu jest sprawa powstrzymania nadmiernych rekwizycji. W tym celu interwenjowano u gen.-gub. Beselera i polecono komisji, która udała się do Łodzi, zbadać tę kwestję na miejscu.

Na posiedzeniu plenarnem Rady Stanu w dniu 24 lutego został przyjęty wszystkimi głosami obecnych (24) następujący nagły wniosek:

„Tymczasowa Rada Stanu Królestwa Polskiego wystąpi z całą stanowczością z kategorycznym żądaniem powstrzymania ostatnio wydanych rozporządzeń władz okupacyjnych niemieckich, dotyczących demontowania maszyn i aparatów w fabrykach, których wykonanie w całej rozciągłości byłoby równoznacznym z zupełnym zniszczeniem przemysłu Królestwa Polskiego“.

Jednocześnie podjęto akcję przeciwko rekwizycjom nasion zboża do siewu wiosennego i resztek inwentarza żywego w okupacji austriackiej. Wreszcie Departament stara się, by do urzędu rekwizycyjnego w obu okupacjach należeli przedstawiciele miejscowych przemysłowców i Rady Stanu. Poruszono w departamencie wielokrotnie sprawę uruchomienia przemysłu—prace i pertraktacje w toku.

4) *Departament Pracy* nie został jeszcze skompletowany. Wystosował on memoriał w sprawie robotników miejscowych i wywiezionych. Postanowiono założyć w Berlinie i w Wiedniu centrale ochrony robotników polskich, oraz wysłać specjalną delegację do Niemiec i Austrii w celu zbadania warunków pracy na miejscu.

5) *Departament Skarbu* opracował regulamin instytucji p. n. „Komitet Ofiary Narodowej“, o czem było w piśmie. Położył to kres zbieraniu pod płaszczykiem Rady Stanu ofiar na Polski Skarb Wojskowy. W najbliższym czasie ma być ogłoszone, że P. S. W. — nie podlega kontroli Rady Stanu. Komitet Ofiary Narodowej będzie zbierał fundusze na cele specjalne, wymienione w komunikacie. Budżet Rady Stanu pokrywany jest z funduszy ogólnych Królestwa Polskiego, znajdujących się w rękach okupantów. Rada Stanu zażądała przedstawienia jej tych Rachunków. Należy wszędzie prostować pogłoski, jakoby Rada Stanu była utrzymywana przez

Niemców, a Legiony przez austriaków, gdyż jedne i drugie wydatki obciążają oddzielną kasę Królestwa Polskiego, powstającą z podatków, a nadwyżkę pokryje przyszły skarb państwa polskiego.

6) *Departament Oświecenia i Wyznań* jeszcze się nie zorganizował. Szef jego a zarazem wice-marszałek przeciążony jest pracą w Wydziale Wykonawczym. Chce on oprócz narazie oświatę na środkach społecznych organizacji i samorządów, póki państwo polskie nie zdobędzie własnych funduszy.

7) *Departament spraw politycznych* jest najbardziej zakonspirowany z natury prowadzonych przezeń spraw. To też wiadomo tylko tyle, że opracował memoriał do władz okupacyjnych w sprawie cenzury.

8) *Departament wojny* jeszcze nie istnieje, zastępuje go Komisja organizacyjno-wojskowa z J. Piłsudskim na czele. Na wice-prezesa Departamentu upatrzony jest przezeń pułk. Sosnkowski, były szef sztabu I brygady, na sekretarza p. Jędrzejewicz b. oficer legionowy, ostatnio z POW.

9) Poza Departamentami działają: 1) Komisja Konstytucyjno-sejmowa, która pierwsze posiedzenie odbyła we wtorek 27 lutego, składa się ona z 30 członków i referentów, 2) Komisja do określenia kompetencji komisarzy miejscowych. Będą oni rekrutowali się raczej z osób przysłańskich, a nie z miejscowych obywateli, dla uniknięcia stronniczości i nadania im charakteru urzędowych.

10) *Wydział Wykonawczy* przesłał władzom okupacyjnym wniosek w sprawie określenia kompetencji i przyszłej działalności Rady Stanu, w którym żądano: 1) by rozporządzenia o charakterze prawodawczym były wydane tylko za zgodą Tymczasowej Rady Stanu i były jednako- we dla obydwu części Królestwa Polskiego, okupowanych dzisiaj przez cesarstwo Niemieckie i Monarchję Austro-Węgierską. 2) By był opracowany sposób i czas przejmowania przez Tymczasową Radę Stanu administracji państwowej, 3) By Tymczasowa Rada Stanu otrzymała prawo ingerencji w sprawach budżetowych. Jak z powyższego widzimy, Rada Stanu prowadzi stale znużającą pracę nad organizacją aparatu państwowego. Im większego poparcia udzieli jej społeczeństwo, w tem szybszym tempie pójda organizacyjne prace Rady.

W.

